

BLUET
LOYD SUISSE

ԼՈՅՏ ՄՈՒԻՍ
ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ
ՎԻՆԹԵՐԹՈՒՐՏԱ
ԱԼԷՔՍԱՆՏՐ ԲԵՐՄԷԶ

Մէջբերւոյ գումրանեանըն իրթանպօլ-
տաքի անէնթօլարը , դարա , տէնիզ վէ չա-
իւկերինէ մալլէր սիքուրթա թութմանե
րուսաթլարը վար տըր :

Պու պապտէ թափսիլի մալիւմ-թ ալ-
մադ իսթէ եէնէրին , սահիպի իմլալարա
միւրաճաթ իյլէմէլէրի :

ՀԵՐՄԱՆ ՀԷԼՊԻՆԿ Ս.Լ.ԻՍՍՏՐ ԲԵՐՄԵԶ
ՃԷՆԵՐԱԼ ԱՃԷՆԹՕ ԱՃԷՆԹՕ
Գարանի ինս սոգ. Ն. 2 Պարզէ գարու

SUMMARY

ፆፋላጊክሊዝ

Ստաւարէթ ռուզմա մէջ թուպնուրու-
ղու, տիւտնը ահքեամը ատլիքէ պաշ-
քեաթիպի սապըգ սառտէթլու Շէվ-
քէթի էֆէնտի հաղըթէրինէ թէվ-
ճիհ պուրուսուշ տուր:

Մէլիկոսը շէրիֆի հազրէթի ը-
սայէթընահի, պու կիճեհէ միւսա-
տըֆ օլուռղունտան, պու կիւն իքին-
տի նամաղլէտուն պէտ իլէ, իրթէսի
կիւնընէ տէկին իլանը մէսէլըթի խիւն,
պէր միլիթտ լծօրլըր էնտաթի օլու-
նտճաղը կիպի, սէլամլըք ըսմի ալի-
սինին տաթի, եսրընքի կիւն սսաթ
ռլթը գարարարընտու Աեասօֆիա ճա-
մասինտէ իճրասը մուգարէր տիր :

— Տէրիստատէթ Իրան սէֆրի
Դու Տօնի Լաւն հազրէթէրի, կէչէն չոր-
շէնպիհ կիւնիւ, խարիճիտէ նազըրը
Սաֆիւթ բաշու հազրէթէրինին գո-
նազլարընա պիւզգիմէ, միւլազաթ
իթմիէնէր տիր :

—Տէրի սպառե՛ք թռտիս ակփրի
 ժէնէրալ ինքեթիէֆի ճէնապլէրի,
 տիւնքի կիւն Պապը Ալիե՛ն արմէթէ,
 սատարս զամ հազրէթլէրի ի՛նչ միւլա-
 քաթ ի՛նչ միւլէր տիր:

— Դու սօսպան Գրգու պուրան երբ
տարբերություն, էթ-էթմեզ վե Լալեի
վե Հոճա-Մուսթաֆա բաշա ճափիլեբի-
նին մինտրեկերի վաւրուլմուշ տուր :

— Բռնակէի շքմէն տըֆէրլէրի տիրէք-
թօրութիւն տան Մ. Լանդ, տիւնքի կիւն
Տէրի առաւելութէ կէլմիշ տիր :

— Էս քաճախը քան արած ու իսթիքս-
հաթ իւղըէ պուլունան սաարքէ սպադ-
լիւ հմուտ նէ տարմ Բաշա հաղըէ թէլիբի,
էնտ կիւն իգամէ թաէն ստրա, Եինէ
մահէ լիլ մէգ իւրէ ալ տէթ ի թմէ քիւղ-
րէ, կէշէն չաքէն պիճ կիւնիւ, Պէպէ ք-
տէ վազք սահլիլ տանէ լիբնի թէշիբի
պուտու ըմուշաք արք :

— Թուշուս վախճիկէ Մօսկէթէ Աղ-
րիզը. նամ' ինքնաւս գումբանեասը
պէհ, իննեան զուհուր իտէն մուարադա,
պուս քէրէ ֆիւսը օրընուպ, վախի միւ-
շարիէ, թարաֆէնտան, 125 պին ֆը.
րանգ թաղիսնաթ վիբիլմէք շարթը ի-
լէ, մէքընր գումբանեա, Թուշուս-
տա քեա ֆիլէ, ի թմիեադաթ ընտան
ֆէրապթ իլէ միշ տիր:

—Սիւնէի զանաւը մէսէի սփին թէտ-
գէգնաւ մէմուր օյան գօմիսոն, պահ-
սփեհ նազգըը քալա հազըթթլէրինին
Թահնիթ ըրաւթթլէրինտէ իքի տէֆա
նճնթիմա իթիյիլ. զէ էսնիմուլղոնքի
ազգոր կիւնի տախի իքի տէֆա իճ.
Թիմա իէ. գարաքնքր միթնէք իմիլ:

—Այլ չէն աէ Տէրի սատէթ ի կէտի կի-
րի ետ դիմէ օլտու դումու զ Աշին հաքի-
րինին էլ չիսի Սաթու էֆէն ալինին, Յի-
սէմէնք տէլ էթիթի իւէ Աշին հիւ քիւմէ-
թի տէ յիկի տէ օլտն մու հարէ պէհէ հի-
թամմի իրմէք իւ զոէ, Սաթման թը տէ-
ինէնին թէ լաւտի թինի իլ թիմաւէ մէ-
նուր օլտու դու, Լիւրօպա զադէթ տաւ-
ընտաւ կէորիւ լիւն յիւր :

— Վաղարշի Անթրիսի տե միւնտ-
իւն պիւր ըսթաթիսթի ճէալէինն նե-
աթիւն, թէքքիլի ուլում ու մէարիֆ
լին, Լիւրպանն մէմալիքի միւսթե-
իֆէսթիտէ, Եսթի Յրաւնատա 36, վե
Լիւրպանն 2 վե ինիլիթէրատա 13
թիւ իսթաւատա 12 նիլքիւքի ճէման 61
մէֆէր Անթրիս թալէպէ պուլունմաղ-
տա իսթիւն

—Տէղիթ լու իսմէթ լու Ասիլէ սուլ-
թան հազրէթ էրի, կիւլ ճամլի հազլի-
թանէ պուշտան չէնս սէնէ մուշաւ-

տէմ ինչա՞յ պուեւորմունչ ուտուգւարը
մէքթէպին չօճուգւարը, կէշէն չար-
շէնպի՛հ կիւնիւ, մախսուս գաեբգւար-
ւա, Սիի՛հտարաղատէ քեալին չիթի-
լիքէրինէ ճէլպ վէ տալէթէ, օրատա
մէրգումարա, միւքմմէլ պիր զիեա-
ֆէթ քէշիտէսինտէն պաշգա, պէօյիւ-
ճէք չօճուգւարա, պիրէս չէրեքէ Թս-
մանիւլ լիրաաք, վէ քիւչիւճիւքիքէ տա-
խի, տէօրաաք տաւն երրմիլիք մէճի-
տիլէ չէրեճէի ի՛հսան պուեւորմունչլար
տըր :

— Թէրէմանը տիպանը հիւմաւուն
աթուփէթլու Արիֆի պէյ էֆէնտի
հազրէթլէրինէ, Երմի պէյ պին զըյ,
մատը թաւսիս պուրուտուղու իշի-
տիվիշ տիր :

—Այլ թիւրիս իմքերթ օրոնունն ,
 ի իննն է քսրօզ ի սօնունն տա Օսմանլը
 տայիլէսնի մուսթէնէ ի թիւիլի սքրա-
 տա , Օսմանլը զօսիսնունըն ըէյիսի Համ-
 տի պէյէ Էֆէնտի իլէ զօմիսնլէրտէն
 տօթթօր Ապտուլլահ Է պէյէ , սուրէթի
 մախսուսէտէ իլթիֆաթ զէ քէնտիլէ
 ղի իլէ միւքեսլէմէ ի թմիշ օլտուղու
 ի ինննատան վիլուտ ի տէն խապէր-
 էրտէն տիր :

— Իւրաիլի Մըսրը հագրէթէրի թա-
սաֆընտան, Լօնտրատա պուլունան
հարէրօրօ խաւթախանէսինտէ սէֆա-
րինի Մըսրիէն թալիֆէլէրինէն իւսս-
թալարը հագրընտա օլունան իդտա-
մա մէզնի, մէզըլու խաւթախանէնէ
տեանէյի նագտիլէ օլունամա ար :

— Դասաստ օրտույի միջերի տեղ-
էթլու նէնտպէթլու Եւստոֆ իզգէտ-
տին էֆէնտի Տագրէթէրի, վէ սէրու-
քէր Հիւսէյն Ալլի բաշա Տագրէթլէ-
ի, վէ Տէրիսաստէթտէ պուլունան
պիլճիւմէ պէոյիւք օֆիլէւալտը, պիր
բթաւ լաշիհա իմդալաւտարաք, զաթք
Տագրէթի Շահաննէէ թագաթիմ պիրլէ,
պուքէրէ, Էէնիտէն 300 պին ասէտ
թիւֆէնք պըթարըշ իթտիրթմիշ վէ
Գալաք զըշլաքնտաւ պիր սիւրաւ տն.
Գարաթ ինչապընէ էմր իթմիշ օլտուգլա-
քէ իչին, զաթք Թաճաուրիլէրինէ իզ-
ճարք թէշէքքիւր իթմիշ օլտուգլարք,
ա թիւրքիտէ օգուճմուշ տուր :

— Ինկիթէրա սէֆորէ ճէնապլերի ,
 էֆորէթիանէնին պիճիւմէ մէմուր-
 որը իմ պէրապէր , եազ մէլիսիմնի
 էնիւմէ քիզոն , Թարապետա լազը
 Ինկիթէրա սէֆորէթիանէնին կիթ-
 իշէրտիո :

— Դիրք գտն է կրին մուգատտեմ, Ար-
տվուտ քէտտէ Գ-Վ) Եաշնոտ պիր
բղ բէտէրինին խոնէսինտէն նւպէ-
րիտ օլմուշ վէ մէրգումէնին, պէրա-
ւերինտէ պիր էրքէք պուլունտուղու
տուտէ, Պէպէք գարհէէնինտէ կէօ-
խլիվէ օլտուղու, բօրիս թարաֆըն-
տան խապէր ալընարադ, մէրգում
օրիմսնէ արանմագոտ տոր :

— Գրանցում սեփերի գօնթ տը Վօկէ
էնապլերի, Պէյօլլուտաքի սեփարէթ.
սանէտէ, զիւքէլայի ֆիլսաֆ հաղա-
թընտան պաղըլարը վէ րուսիտ սե-
փերի ժէնըրալ ինեսթիթէլ ճէնապլերի
է սալիր Էյլիէր հաղըր օլտուգլարը
պատէ, էվլէլիսի տիշամ մի քէմիէլ
լիբրըրիէս քէշիտէ իլլէմիշ տիր:

—Ի վիզիտիս կրէն Պարզէ գարուսուհի.
 աս վուգու պուլան հարիգտէ Եանան
 իւրքեհանարտան պիրիսի սարրաֆ
 իւրքեհանը օլուպ, տէրունինտէ 3000
 իրաւըգ գօնաօլիտէ վէ սալիր էսհամ'
 ուլունան էսկի պիր գայանըն Եան.
 օլուսուղու իշիտիմիշ տիր :

—Աղեատան տաճարանի տարի
թաւրիսի իւէ Լէվընթ Թաթըու ետ-

ՉԲԼԻՐԶ օլոն պիր մէքթ ուպտա շու վէճճ
իլէ օգուհմուշ տուր :

«Իւշ Ե՛կէ՛ք բըրանկապէնտլէր, պոնետան ագոէմ մահալէսլանէտէն գաշլըշ զուպ, էլ ի՛լէ իսի կիւն, Օսման-լը գարը՝ը գըբաֆէթիւնէ կիրմիշ զ-տուգլարը հալտէ, շէհրին սինօրոււն. աան կէյէճէ. քլէրի ըրքտա աիւղ ու կի-րիֆթ օլունտուլար :

«Ապրիլի 10-ում, թմրուղի մ'առնիր
 օլան գօլ աղաթը, մերգուժմանտե՛ս պի-
 տրիսինէ, եիւզ տէյնէք վտուտութմուշ
 ղէ իշ պու պարպարե՞մ հարեքէթի իւ-
 ղէրինէ, տիկէր բբրանկապէնտէր ի-
 ղինտէ, փորնէվի իսեան վուգու պու՛ն
 տէ՛ն, ֆազաթի, պիրինջիսի սիւարի ա-
 մա՛նէ գալուսագաւթ խուրշիտ պէ՛ն, տէյ-
 նէքլէ վտուրլան մերգուժ բբրանկա-
 պէնտի խասթաթասնէ՛յէ նազլ իթտիր-
 վիշ օլուղու՛նտան, բբրանկապէնտէ-
 րին հիտտէթի թէսքին օլմուշ տուր ։»

— ԵՆԱՆԱՆ ԱՆՔԻՐԻ Մ. ՍԻՍՈՍ ՃԵՆԱԿ-
ԷՐԻ, ԿԵՂԷՆ ՏՐԼՄԱ ԻՐԹԵՍԻ ԿԻՆՆԻԼ,
ՊԱԿԵՐ ԱՆԻԲԵ ԿԻՏԵՆԷՔ, ՍԱՄՐԱՊՈՎ
ՀԱՂԵԹԷՐԻ ՎԵ ԽԱՐԻՏԻԵՆ ՀԱՂԵՐԸ ԲԵ-
ՐԱ ՀԱՂԵԹԷՐԻ ԻՆՎԵՍՏԻՄԵՆՏ ԻՆՎԵՍՏ
ԻՆՎԵՍՏ

—Սրբապետ Թան իմարէթի Թարաֆըն-
տան, Պէլկըրատտ թունա նէհրի իւ-
րերինտէ արտէմըր քէօբրիւնին ինչա-
քընա գարաւր զիբիտիկի, Պէլկըրատ-
տան եւալըլմըշ տըր :

— Գէմէրի Մէսնիտ սօքնէրնիտէն
է իլզօմֆը հիւմնուեն խառնէմսին-
տէն Մէհմէտ տղանըն, պունտան պիր
էնէ մուգատտէմ, բամազանըն Նրմի
լիլքնճը կիճէսի խանէսինէ խըրսզը կի-
էրէք, 355 տատու Օսմանլը իրտաք իւէ,
պիր տաէթ ֆամիլէտաընըն չուհա ֆէ-
սանէսի տխը ու սիրգատթ օլունուպ, օլ-
մագըթտան պէրու ճանիպի հիւքիւ-
էթտէն խըրսըղար տըշլէթըլմըշ ի-
տէ, պուլունմամըշ իտի իէէնէ բու-
ար կիւնիւ, աղայի միւմաիէ, չիհի ֆու-
րիւտաք, Նըքանճըտաքի ճամի ճիլա-
լունտան կէչտիլի հանատա, զայ օլմուշ
լան մէզքիւր ֆէրաճէսինի, ճամիլի
էզքիւր միւէզըլնի Մէհմէտ էֆէնտի-
նի ֆամիլէտաք տըղ առնաւ կէօրմէսի
ւզըրինէ, ֆէրաճէյի մէզքիւր քէնաի-
նինի օլտուղունու պէտան իլլէմիշ, վէ-
պիլ իտտաա, մէրգում Մէհմէտ էֆէն-
տի տէրտէսթ օլունմուշ տուր :

— Իշնիկ գաւու տիշարը ընտաւ ստա-
թիճը Միհրանըն միւթէսարբֆ օլ-
տուղու պիւր պապ խանէնին, մահճ հա-
լին եւ տննճի բազար կիւնիւ, պիւր թա-
ւաֆը հըզըլմըշ օլտուղու խապէրի վի-
րիմէտի իւզէրինէ տէրապագ մէմուրու
խախուս իզամ գըլըննարագ , քէշֆ ու
նուախէնէն գըլընմըշ վէ մէրզում Միհ-
րանըն տէրու խանէտէ պուլունն
նաւալիւնա վէ չոճուգըլըննաւ պիւր կէօ-
նա սաղաթթըգ վուգուա կէլմէտիկի
գէնտն գըլընմըշ տըր :

— Իէչէն սալք կիւն. քի նիւսմէմիզտէ
զիր Լիւմէնի գըզընըն պիր Խալմա գա-
րընք, լա պիր ի քտէ Խզմիրտէն վաթօ,
ա պինէնքք Տէրիսաատէթէ կէլմիշ
լտու զոնու պիլտիրմիշ Խտիք :

Գու. քէրթէ մէրգումէ գըղըն քիմ,
 Էն նիշին պիր իսլամ գառնընլա պու.
 Ետեա կէլմիշ օլտուղու հագգընտա,
 Կիր մալիւմաթ ալընմադ իշին, բաթ.
 Իր քանանմիդ թարաֆընտան իզմիրէ
 Ենչլիւրաֆ քէշիտէ օլունմուշ, վէ
 Էն զըրբիր թէշլիւրաֆա ճէվապ օլարադ.
 Էնքումէ գըղըն իզմիրտէն ֆիրար իթ.
 Իշ օլտուղու պա թէշլիւրաֆ պիւտի.
 Իլմիշ աիր:

Մէղքիւր թելեկրաֆ խապէրի բաթ.

րիզի խանն թարափքնտան Պապը զտպ-
 թիեեեե թագ տիմ օրունմուչ իսէ տէ ,
 Պապը զաաթիե թարափքնտան տա-
 խի օլ պապտէ իզժիր վալիլիկինն
 թէլէկրաֆ քէչիտէ օրունմուչ , վէ ֆա-
 գաթ էլան պիր խապէր ալընմամըչ օլ-
 տուղու ճէվպապ վէրիվիչ տիր :

Մէրդր ումէ գըզըն պիր գաւ լիսանա
ուշինա , վէ զահէթլէ կիւզէլ , վէ սէր-
պէսթ ճէ էօթէ պէրի կէզմէքտէ օլտու-
ղու սէյլէնմէքտէ աիր :

—Օրէնսդուր՝տան ալլան թէկէ-
րաֆլար, Բուս ասքերի սէֆերիեհսի-
նին, Սիր Տարիեհա միւլասէկէթ իթ-
միշ օլտուղունու պիտիբիրլէր :

—Սէլանիք վալիոսի սապլըգ խուր-
շիտ բաշա հազրէթէլէրի իւն պիր չօգ-
նէլէմուրինի մուազգամա, գապլընա-
ւարա կիրմէք իւշրէ, կէչնէ ճումա իր-
թէսի կիւնիւ, Պրուսասեա կիթմիշէր
սիր :

—Պրերիլքսէն Էօճուլուգ իԹտիքլէ-
րի սըրտառա, ագ ճէսինի գապթ իիմէ.
լիլին արգափաշլարըն Էօտիւրմիւշ օ-
ւան իքինէֆէր միւսիւմանլարըն գաթ
ու իտամ իաիլմիշ օլտուգլարը, Գառա-
պատան պիլտիւրիմիշ տիւր :

Ի Լ Ա Ն

Իտարածօրա մատենի Հիմամբուն հա-
սարածընտան երև զսեքսէն պին գրէէի
սարած սմիլ օլարագ. համար բէշինէն
պէշիւք օլարագ. մատեն իտարեսինէ
թէսիմ օլունմագ, վէ ըսմի կէօմիւ-
իւ պարինէ ալիտ օլմագ. վէ Տէրի
սատածթտէ Եւր զէօշիւնտէ թէսիմ
սինիմէ շարթըլլա մէվզըր միւղաթ-
տէնէ վազ օլունքի իտուկինտէ լոս-
իւ օլանշար րոմի մայիսին սէքիլին-
հի սալը կիւիւ իտարէի մէզքիւրհէ
կէիւ, մէզաթտէ հազըր պուլունմա-
սարը իտուսունունուն նէշը ու իւնննա
իպիթիտար գըրընըր :

26 Դիտան 89

Թոգատ վէ Ստամոն անպտուրբնատ
 Լէվճուտ պուլունան՝ ճէման իւշ երիզ
 Գին գրեէ աշարբ նիւհասքն իշ պու
 ճէրի նիստքն երկիրմի սէքիդհնճի
 Ճիւմա իրթէսի կհնիւ խիթամբ միւ
 րյէտէսիլէ գարար վիրիլճէկհնտէն
 Թալիպ օլանլարքն եէվմ մէզքիւրտէ
 Լէստին իտորէսինէ կէլմէլէրի կէչէն
 Թէ իան օլունմուշ իտիւ Մէնգ ապա
 Թու վէլատէթ պոհրի իւ մատէն ճէ
 Թապը րէսուլէթրէնասի ալալի րէսմի
 Ելիսինին իծարսը եէվմ մէզքիւրէ միւ
 րտաք թաւաղու ճիհէթէն գարարք
 Լէզքիւրուն հուլուլ իտէճէք մոլիսին
 Ելլիթտար մալը կհնինէ թաալիք
 Լունտուլունուն թէքար իլանքնա
 Ելլիթտար օլունմուշ տուր :

26 նիսան 89

ԻԼԱՆԸ ՐԷՍՄԻ

Թեպետպէթ վէ թէտաւլի մատտէ-
ի, մէքթէպի թըպիեէի Շահանտէն
զն ու իճաղէթ խաւաղա: վէ եա տիր-
ումա օլուպ վէքթէպի մէղքիւրէ թա-
ռիգ իթտիրմէնէ միւթէվաղըֆ, վէ
մէքիմէ միւրաճաաթ մէճպուրիեթին-
տէ պուլունտնլարըն տալիս գտպլիւ
լիւրաճաա, պուրալարընը անլումալա-
լը յաղըմ օլտուղու հալաւէ, էօթէտէ
լէրուտէ տիրօմաաըղ վէիզինսիզ պիր
թաղըմատաւլաթ, զէնտուլէրինէ հէ-
թիմիթ սըֆաթը վէրէրէթ ալտատա-
լիլտիքլէրինէ իւաճ վէրմէքտէ, վէ
լաղը գաաթընլարըն տա էպէլիթ նա-
լըլա չոճուգ տիւչիւրթմէթ վէնա չո-
ուգ օլմաաաթ իլին միւհլիթ էճգա ի-
թա իթմէթ ճինաեթթինի իրթիքեապ

լիսթեր հիւճում իտիպ, պիւ ճիւմէ թահրիւթ վէ ադ ճէ վէ հայվանլարը զասպ իթմիլէր :

Պիւպօտան տէնիզ գըըըընա մա- տէն քէօմիւրիւ էնտիւմէք իշին ինչա օլունմուշ տէմիր եօլլարընը տախի պօզտուգլարը ճիհէթլէ, ինկիլթէրո- եւ քէօմիւր նազլի իշին կէլմէքօէ օ- լան սէֆալինի թիւճճարիեհ, մահէլի մէզքիւրտէն երւքլէտէմէյիպ, ախէր պիր իսկէլէեհ կիթմէեհ մէճպուր օլ- տուլար :

(Թարմա)

—Թանրէրանս իւնվանը իլէ պու- քէրէ թապ ու նէշլ օլունան պիր ըի- սալէտէ օգունտուղունա կէօրէ, եւ- վաշ եւվաշ սէրնօլլուղուն էօնիւնիւ ալմադ իշին, պիր գաշ սէնէտէն պէ- րու իվօպանէն հէր թարաֆընտա մախսուս ճէմիեթլէր թէշէքքիւլ իշ- լէմիշ տիր :

Պու ճէմիեթլէրին էն էսքիւր, 1813 օէ իհտաս օլունմուշ տուր :

Պէօլլէ պիր ճէմիեթլէ, թիւրքիւմըգ- տա տախի էշէտտի իւզոււմ վար, չիւն- քի, ֆազըրըգ իլէ պէրապէր սէրնօլ- լուգ տախի կիւն պէ կիւն իլէրի վար- մագտա արը :

—Իւրան Նազիմ իւլ միւլքի Մեւքոն խան հազրէթլէրի, Բարիստէ պուլուն- տուղու վագըթ, Ֆըրանսա հիւքիւմէ- թի թարաֆընտան, իլիլէ սարաբընտա միւշարիլէյհ իղրամէն միւքէմէլ պիր գիեաֆէթ քէշիտէ օլունուպ, պիր ճիւմ- լէ էլիլէր մէզքիւր պիւսաֆէթտէ հա- ղըր պուլունմուշար տըր :

—Սէնէյի հազըրէ յոււվար ալըն- տան մարտ սօնունա գաւաթ, ինկի- թէրրաւան իիւրաճ օլունան տէմիրին մըգտարը, 2 միլեօն 566 377 թօնէլա- թաեա պալիզ օլմուշ տուր : Մէզքիւր տէմիրին 574 533 թօնէլաթաթ, Ֆրան- սաեա, 200 916 թօնէլաթաթ, իթե- լաեա, 193 073 թօնէլաթաթ Ալման- եաեա, 154 746 թօնէլաթաթ իսքան- եաեա, 103 009 թօնէլաթաթ Հինտի- թանա, 413 51 085 թօնէլաթաթ տա- խի, Բուսիւսա իտիպ օլունմուշ տուր :

—Իսքանեաւան թալմա զաղէթա- սընա չէքիլէն թէլէկրաֆլարըն մաէլի Մուգատէմա Բարիստէ օլունու կիպի, Մատիտտէ տէ պաղը գօմիւն թարաֆտարը զուհուր իթտի, եազըն- տա, հիւքիւմէթլէ չէտիտ պիր մու- հարէպէ իտէճէքլէր տիր :

Սիւրալուգտան, Պարսէլօնա կիթ մէքտէ օլան չըմէնտըֆէրէ գարլիթ- լէր հիւճում իտէրէք, եօճուլարտան էշեա վէ նազտ օլարադ զասպ իթտիք- լէրի էմվալ, 12 պին տօլար գըլմէթլին- տէ տիր :

Գարլիթ ասքէրինտէն օլունա, հիւ- քիւմէթլին էլինէ կէշէնլէրտէն եէթմիլ պէշ նէֆէրի գաթլ ու իտամ օլունտու- Գարաֆիթ թարաֆտարը, հիւքիւ- մէթ ասքէրինին հարաքիւթընը, քի- լիսէ չանլարընը չալարադ խապէր վիր- տիլէրի ճիհէթլէ, Գօքօղադ չէհրին- տէ օլան քիլիսէլէրին, բազար կիւնլէ- րի պիլէ չան չալմալարը, հիւքիւմէթ թարաֆընտան մէն օլունտու :

Գարլիթ կիւրուհունա տախիլ օ- լան պիր թազըլ սէլիգանլարըն մէն- սուպ պուլունտուգլարը խանէլէրին հէր պիլէրտէն, եէվիեհ երմիլէր ըիւլ ախընա, հիւքիւմէթ գարադ վիրիպ, իճրաեա պաշլարը :

Հիւքիւմէթ, խաղինէտէ մէվճուտ օլան տնթիպ վէ զիգըլմէթ էշեալը, էշքընտան մուհաֆադա իշին, Բարի- սէ նազլ իթմէեհ գարադ վիրտի :

—Ալմանեա իմէրաթթօրունուն Բէ-

թէրապուրկա ազիմէթ իտէճէյի մու- գատէմա եազըլմըշ իտի, Պու քէրէ- ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, իմէրա- թօրու միւշարիլէյհ հազրէթլէրի, ա- լաֆրանկա տալիլին 27 սինտէ Բէթէրա- պուրկա վիրուտ իտիպ, Բուսիւս իմ- բէրաթթօրու վէ վէլիլի եհտը վէ կրան Տիւգ Գօնսթանթին վէ կրան Տիւգ Մի- չէլ թարաֆընտան, հուտուտա քեա- եին կաշին նամ մահէլտէ իսթիգ- պալ օլունմուշ տուր :

Միւշարիլէյհ հազրէթլէրի, չըմէն- տըֆէր ըսթաթիօնունտա թաթմ իթ- տիքտէն սօնրա, Բէթէրապուրկա կիր- տիքլէրինտէ, Բուսիւս իմէրաթթօրու- նուն գըշլըգ սէրալընա ինմիլէր տիր : Մալիւմտիւր քի, Ալմանեա իմէրաթթօ- րու Բուսիւս ապէրինտէ պաղը ալալ- լարըն ֆաթիլի (պատուոյ) գօմանտան- լըղըն գապուլ իթմիլ իտի, իմէրա- թօրու միւշարիլէյհ, զիքր օլունտան ա- լալար թարաֆընտան քէնտիսինէ թադ- տիմ օլունտան թարաթթօրը գապուլ վէ միւլալտէ իթտիլի կիպի, Բուսիւս իմ- բէրաթթօրու տախի քէնտիսինէ պիր գը- թա ըսթիլ իլէ պիր գըլըն, վէ Սէն- ժօրթ վէ Գրուս — Թօր նըշանլարըն տախի պիրինճի, ըիւթպէսինտին միւ- լաասա պիրէր գըլթաթըն թադտիմ իլ- լէտիկինտէն թէշէքքիւլ իլլէմիշ տիր :

Իմէրաթթօր միւշարիլէյհին, Բէ- թէրապուրկա միւլապէլէթլինտէ, Բէ- թէրապուրկ չէհրի, սանճազար իլէ թէզլէն օլունուպ, իճրա չէհրի ալին իտիլմիլ վէ Բուսիլ Միլ վէ կօլօս զա- ղէթալարը, Ալմանեա իմէրաթթօրու- նուն, 1813 սէնէսինտէն պէրու, Բու- սիւսն միւլթէթիլի սաաթը օլունու- ղունու միւլպէյիին պէնտէր նէշլ իլ- լէմիշ տիր :

—Ամէրիգատա, 1870 սէնէսինտէ 7433, վէ 1871 սէնէսինտէ 7878, վէ 1872 սէնէսինտէ 7612 միլ չըմէնտըֆէր եաթըլմըշ տըր, 1872 սէնէսինտէ նիհա- եէթլինտէ, Ամէրիգատա իլլէնմէքտէ պուլունան չըմէնտըֆէրլէրին ուզուն- լուղու, 70 178 միլ օլունա, պուրալըն էքսէր գըսթը, էշվէնիեթլէ պազըլա- րադ, չօգ միւհէթմ եաթըլմաթը օլ- տուղունտան, պիր գաշ սէնէտէն թա- միրէ միւհէթմ օլունադլար իմիլ, 43 պին միլ չըմէնտըֆէր տախի տէրտէսթի ինչա իմիլ :

—Լօնտրատա իսքանեա էշքընտա- րա մուլէնէթ իշին իսքանեալար- տան իպարէթ պիր գօմիսիօնը մալ- սուս թէշէթլ օլունտուղու կիպի, պու- քէրէ, պիր թազըլ ինկիլիլէր թա- րաֆընտան տախի մուլէնէթ օլուն- մադ իշին բարալմէնթօնա չու մաէլտէ պիր միւլէքքէրէ թադտիմ օլունմուշ տուր :

«1839 սէնէսի, Բուսիւսն իսթիգ- լալիեթլէ, մուսախիլէն, Լէհիսթան մէսէլէրինտէ, ինկիլթէրա թարաֆըն- տան օլունան մուլէնէթլէ, կէրէք տէվլէթի Օսմանիեհ, վէ կէրէք Բու- սիւս տէվլէթի թարաֆընտան մուլա- նտաթ օլունմաթըտան պաշլադ, Լա- գըրաթըն պիլէ աղըգա տլմաթըլար իտի, Պունուն իշին, ինկիլթէրա թիւճ- ճարը, խալիտէն խալիլ քեթր իթտի- լէր : Պու տէֆա, իսքանեաւա օլան գարլիթլէրէ տախի Եունան վէ Լէ- հիսթան մէսէլէրինտէ թաթպիքէն, մուլէնէթ օլունմաթ թէմէնտալար չու միւլէքքէրէնին թադտիլինէ իճ- թիտը օլունտու :

Սիւրա վէ միւհիմմաթը նարիլէ թիւճարը

—Իսքանեաւա նէսարա չէհրինտէ օլան հիւքիւմէթ իւզէրինէ պին գա-

տար Գարիսթ էշքընտա հիւճում ի- տիպ, հիւքիւմէթ մէմուրարընտան պէշ քիլիլի թուլուպ կէօթիւրմիւլէր վէ էվլէնէ թալէպ իթտիքլէրի երմի պին ըեթալ վիրիլէտիքէն սալը վիրիլ- մէեհէկինի, ըստէն պիւտիլմիլէր տիր :

—Իսքանեաւա Եաթօն էեալէթի թարաֆընտան ալընտն հալաթիսէ նէզարէն, Ֆրանսա հուտուտունա եա- գըն պուլունան հիւսար ալալընտան 10 զապիթ վէ 60 նէֆէր վէ պիր գաշ թօքնու զապիթի, Գարլիթ թարաֆը- նա կէշիպ, չիմիլքի հալտէ, հիւքիւ- մէթէ գարշը սիւրա գուլունընտըրա :

—Բօթթուքէլ գըրալը, եալընըգ էհիլ իւլ ու քէմալա մախսուս օլարադ իհտաս օլունան Սանճիմ նըշանըն պիրինճի ըիւթպէսինտէն պիր առէտի- նի, Մ. Թիլէրէ վիրմիշ տիր :

—Խօգանա խանը, իսկա իւզէրինէ հարէքթի իթմէքտէ պուլունտան Բու- սիւս տապիլի սէֆէրիեհէսինէ, զալի- լէ իթաթըն թալիւս իթմիլ օլունուղու վէ իսկա սէֆէրիին ալթը օլ գաւաթ տէվաթ իթմէսի, իհթիմալտէն օլունու- ղու, Բուսիւս զալէթալարընտա օլունու- մուշ տուր :

—Ամէրիգատա Գաւալիլէ տարիւլ- ֆիւնտուն մուլալիլմիլէրինտէն Մ. Գը- լարը, խալիլ վագըթտան պէրու ի- մալ իթմէքտէ օլունուղու պէօլիւք պիր տիւպիլին պուլ քէրէ թէքթիլ իթմէք- տէ իմիլ, վէ պու տիւպիլին իլէ, կէօլ երիլիլին բէք ուզաթլարը կէօրիւլ- ճէք իմիլ, Միւնէճէիմ Հէրըլ տախի, վալթիլ իլէ պէօլլէ պիր տիւպիլին եաթ- տըրըպ, ալընլա, պիր չէրէք զար- ֆընտա 116 պին տաթիւս երաթըն տէվր ու հարէքթիլին թէմաշա իթտիլի կի- պի, պու քէրէ, մուլալիլի միւլալիլ- լէյհին եաթտըրըն տիւպիլին իլէ տա- խի, Սիլիլիւս նամ երաթընտան տալա- ուղադտա պուլունան 5 միլեօն գա- տար քէվաթիլի սապիթէ (հաստա- տուն աստիղը) թէմաշա օլունապիլ- ճէք իմիլ :

—Միւլէվէթա իմէրաթթօր նաթօլե- նուն վասիեթլինտէսի հազընտա, զաղէթալարտա պիր թազըլ եալան եալընէշլիլիլէ կէօրիւլմէսի ճիհէթ- լէ, պուլարըն թապիլիլլէ, պու քէր- լէ, վասիլէթնամէյի մէզքիւր Ֆըրան- սաւա ըստէն իլան, վէ իմէրաթթօրուն թէրէքէսի, 120 պին լիւրաւան վէ պու- նունտա նըսթը, միւլադաթ թապիլլէ- տա պուլունտուղունտան, վէրէսէնին եէթինէ կէշէք մալը սալիմ, մէպալ- ղը մէզպուրուն նըսթը տիլէրինտէն ի- պարէթ իտուկի, սուրէթի ըստիլի- տէ պէեան օլունմուշ տուր :

Մէզքիւր վասիլէթնամէյի, իմէրաթ- թօր, գէմաթը ինֆիսալինտէ թանգիմ իթմէյիպ, 1865 սէնէսի տալիլ ալըն 24 ի թարիլիլլէ, թիւլիլլէր սէլալընտա գալլէմէ տլմը օլունուղու, իլանըն սուրէթիլինտէն ալալարըն : Մէզքիւր վասիլէթնամէնին թէրէքէսի տիր :

Պէնիւ ՎԱՍԻԹԵԹՆԱՄԻՄ ՊԱՆ ՏՈՒՐ Օղունու վէ գէվճէմի, էրքեանը տէվլէթէ վէ միլլէթէ վէ ապէրէ թալ- սիլէ իտէրիմ, Պիր հիւքիւմէթ նալիպ- լիլ թէշէթլ օլունտուղու հալտէ, ըիւ- սէթլինէ լաղըլ օլան իթթիտա ու լի- եադաթը, իմէրաթթօրիլա իօթէնի հա- յիլ տիր, օղունու տախի պալիթիարը- ղընա մուլաթըգ ազըլանէ էթվար ու հարաքեաթ կէօթիլլէթտէ տիր :

Խանէտանլարըն ըշիլիլլին (պիրին- ճի նաթօլե) տիւպիլի իւլ տմէլի օլան Ֆրանսալ միլլէթլինէ էլիլք գալիտէսի-

նի ունուլմասըն, վէ միւշարիլէյհին տաար ու մուհարէթթընը միւլալէա իտիպ, ալալալ միւսաւաթէ իթտիլի հալտէ, միլլէթլէրին տալաթը, Ֆրան- սաւա թալաթը օլունուղունա տէրիւս- թըր իթտին : Հիւքիւմէթ, աղըր պիր երւք տիր, չիւնքի, հիւքիւմէթտէ պուլունանտը, էքսէրիւս, իսթէնլիւս- կի գաւաթ էլիլք իտէմէլլէր, վէ հէմ վագըթ օլան աւաթար տախի, ալըրի նաւտիլէն թադտիլ իտէրլէր, պիր ա- տամ քէնտի վալիլթէսին լաեթը վէճ հիւքէ իճրա իլլէմէք իշին, վալիլթէսի նէտէն իպարէթ օլունուղունա լաեթ- գընտա պիլլէլի տիր : Սիլիլլին սէվմիլ օլունուղունալ աթալարընըն նազա- լը : Եօլտիլքէն սօնրա տախի սիլիլին իւզէրիլիլքտէ օլունալընը ալըրաթըր իտիլիլլէ, Ամունա պէօլիլք նաթօլե- նուն ըստէ, նաալ պանա եարաթմ իթտի իսէ, օղունու տախի, նաթօլեոն իսթինէ լաեթը պուլունալընտան, օնաւա եարաթմ իտէճէք տիր : Լալա- գը մախսուսէսի, քեալիլլէն իմէրաթ- թօրիլա էօթէնիեթ թէքթիլտէրիմ : Օղ- լու հաթտի պիւլունա վիւսուլլինտէ, լիլիլք սաթաբընտա վէ Պիարիլտէ իգա- մէթ իթտին :

Միւշարիլէյհանը, տալիլա պէնիմ զիքրիմ սէվլիպ, միւստէթի հաեա- թըմա քէնտիլինէ պիր քէտէր վիր- միլ իսէմ պիլէ, վէֆաթըմա սօնրա պուլունալը ունուտալընը իմիլ ի- տէրիմ, վալիլտէմտէն պանա միւրա սիւլիլալ, սաաթըմա իւզէրինտէ պու- լունտան միւհիլ, թըրըսմ կիպի հէֆիլ իթտին, վէ ալունալ իմէրաթթօրտան գալան չէյլէր տախի ալգաթըմա սադլաթըն, պէնիմ գալիլալ, տալիլա քէնտիլ իլէ պէրապէր պուլունալա- ղընտա չիւրէս իթմէսին : Սաթըգ պէն- տէլիւսնէմտէն պաշա իթմէմ, իմէրաթ- թօրիլա իլէ օղունու, պուլունալը թէքթի իթմէեհէքթիլ տէրքեալ տըր : Պէն վէֆաթըմա գաւաթ գալիլք տիլիլ- տէ պուլունտուղուն կիպի, օղունու տախի պու տինէ ըիւսէթ իթտին :

Իշ պու վասիլէթնամէյի, քէնտիլ է- լիմ իլէ թանգիմ վէ թահրիլ վէ իմգա իթտիմ :

ՆԱԳՈԼԵՆ
Թիւլիլլէրի սէրալը
24 ապրիլ 1865

Ի Լ Ա Ն (GALLEANI)

1868 իսթրալ 6 թարիլիլ Բարէլ զա- ղէթաթընտա չու վէճ իլէ օղունուղու տալար : Ասի եաղըլարը, մախսուսն օլ իշ իլէ մէշալ օլունալ տէ պիր թազըլ սաաթըլա պուլունալ իլէ եաթըլմը կաղը եէրինէ սաթմադտան զիւտալ նէ պաւաղըրը օլա- պիլիլ : հալ պու քի, Միլանըն ԿԱԼԵԱՆԻ էճալընըն եարալը օլունուղու ալթիլլէ (պիր նէվի նէպաթթի) եաղըլարըն իսթի լիլիլլէ- իլէ պիր թազըլ աթի եաղըլար սիւրիլ- մէքտէ տիր, մէզքիւր ալթիլլէ եաղըլ քէն- տի ճիւսինտէ պիրիլլէ օլունալ, իշինտէ ա- լա ալթիլլէ պուլունմաեան սալիլ եաղըլար իլէ իլիլիլի եօգ տըր :

ԿԱԼԵԱՆԻՆ ԿԱԼԵԱՆԻ եաղըլարը կէօր- մէլլէլլէր, զօլալա պու կիպի իլիլիլէ կէլ- ճէլլէրինտէն, էն մէշալ ճէքթիլլէրին վէ էն միւլթէպէր էճալընտան տալիլ իւզրէ էշալիլ պիլիլլէրիլք ըիլ ալալըլարը եաղը զուլունալընը իւզէրինտէ 0. ԿԱԼԵԱՆԻ եաղըլարը օլունալ տիլգաթ իթտինլէր :

Իթ գուլունա 2 ֆրանքա սաթըլըր : Իսթանպուլա Կալիլք պիրաթըլլէրին : վէ Մ. Վէլիլ վէ գուլունալ պիրաթըլլէրին, վէ Էլլա Սուտա էճալիլլէրինտէ պուլունուր :

ՍԱԼԵԹ ԳԱԼԵԱՆԻ
ՍԱԼԵԹ ԳԱԼԵԱՆԻ
Գալիլալա Բէնէլլիլլէ Բաղըրընտա
24 իսթիլ իսթընտա